

РЕДАКЦИОНЕН КОМЕНТАР

Уважаеми Читателю,

Настоящият брой е трети за 2018 г. и се издава на български език. В него са предлагат статии, попадащи в рубриците *Човек и биосфера*, *Екологично и устойчиво земеделие*, *Лесобиология* и актуалната за всички нас рубрика *Екологично законодателство*. Публикуваните статии разкриват не само новите теоретични аспекти от изследователската дейност на редица колективи, но и предлагат конкретни решения на актуални въпроси от практиката.

България притежава огромен ресурс за развитието на туризъм, съобразен със съществуващите в нея екологични и природни дадености. Като икономически отрасъл с голямо значение за развитието на страната ни следва да се обръща внимание на изграждането на туризъм, базиращ се на естествените ни природни територии и с минимално въздействие върху околната среда и екосистемите. Не само увлекателно е представен районът на с. Бов със своето богатство от растителни и животински видове, но ние се запознаваме и с всички налични природни, исторически, климатични, и други забележителности. Определени са и силните страни и възможности, както и отрицателните компоненти, които имат отношение към процесите на надграждане на съществуващата инфраструктура, туристически продукти и услуги. Всички представени данни, в т.ч. от проведената анкета и SWOT анализ изтъкват развитието на туристическата дейност като възможност за повишаване на икономическия и социален статус на местното население, за нови инвестиции, и начин за запазване и подобряване на екологичното състояние в района. От друга страна, доброто познаване на растителността като медоносен ресурс има голямо значение за планирането и организирането на пчеларските дейности. Ботаническата принадлежност на растителните видове, опрашвани от пчелите е определена посредством мелисопаленологичен анализ, който дава информация и за типа на полена, използван за храна на хора и животни. Доказано е, че в района на Белозем (област Пловдив) пчелите са посетили 113 вида растения от 101 рода и 46 семейства. Подчертава се и необходимостта от ограничаване употребата на хербициди и други антропогенни дейности като основни причини за намаляване видовото разнообразие на прашецодайните растения. В последния доклад от рубриката *Човек и биосфера* се представят данни за геоложките и екологични рискове на отреден нов терен за траурен парк в гр. Кюстендил. Проведено е теренно проучване на мястото и са представени данни от геоморфологията, геологията, почвената и растителна покривка, антропогенната дейност, отстоянието до основни инфраструктури и др. Определено е и съответствието с действащи нормативни документи – Закона за погребална дейност и Европейските директиви за подземните води (80/68/ЕЕС) и за депата за отпадъци (1999/31/ЕО).

Важен аспект от областта на почвеното плодородие е свързан с повишената киселинност на почвите и разнообразните подходи за нейната неутрализация. В рубриката *Екологично и устойчиво земеделие* се представят комплексни резултати от агрохимични, химични и физикохимични изследвания върху калциев карбонат преципитат (варов шлам) и пепел от изгаряне на дървесина като потенциални мелиоранти, неутрализиращи кисели почви. Залагани са и вегетационни експерименти с култури от царевица и зелен фасул. Авторите обобщават, че използването на варовия шлам и пепел не крие опасност от замърсяване на почвите с тежки метали и те са възможни и подходящи мелиоранти за коригиране на неблагоприятните свойства на кисели почви. Не по-маловажни са и проблемите свързани с напояването на земеделските култури – както недостатъчното, така и прекомерното напояване, имащи отрицателен ефект при някои критични фази от растителната еволюция. Въз

основа на разработен иновативен продукт се предлага универсална технология, позволяваща научно управление на състоянието на напояваните култури практически за всяко земеделско поле, която е експериментирана и доведена до софтурен прототип TRL6. Стремежът към получаване на високи добиви и продукция с добро качество налага изпитването на различни методи и средства за подобряване качествата на разсада за зеленчукови култури. Посредством прецизионна електромагнитна обработка на семена от пипер с ниска кълняемост (сорт Куртовска капия 1), е постигнато положително въздействие върху посевните качества на застаряващи семена. То се изразява в подобряване на редица биометрични показатели на разсада – височина и маса на стъблото, свежа маса на листата, обща вегетативна маса на разсада и др.

В статия, поместена в рубриката *Лесобиология*, са определени насоките за актуализация на класификацията на горските почви, която следва да бъде съобразена с изискванията на лесовъдната практика. Акцент се дава на ролята на елементите на релефа в генезиса на почвите и развитието на горските ресурси. Доказва се, че спецификата на почвените условия обуславя състава на насажденията с естествен произход и тяхната продуктивност. Налага се извода, че научно обоснованото използване на ресурсите в горските територии не само ще подпомогне лесоустройствената дейност, но и ще повиши икономическата ефективност в съответствие с устойчивото и природосъобразно развитие на горските екосистеми.

Обстоен анализ на Европейското законодателство в областта на контрола на електромагнитното замърсяване на околната среда е направен в публикация от рубриката *Екологично законодателство*. Все по-влошаващата се електромагнитна обстановка в околната среда на базата на увеличаване броя на излъчващите електромагнитна енергия средства за телекомуникация, мощността на предавателите, увеличената концентрация на територията на населените места и др. налага както изучаването на различните ефекти от тези електромагнитни полета върху здравето на хората и околната среда, така и начините за регулиране и контрол на тяхното ниво. В статията се изтъкват основните недостатъци в Европейската политика в областта на околната среда и електромагнитното замърсяване, а именно: 1) законодателната рамка на ЕС относно замърсяването от електромагнитни полета не осигурява високо ниво на защита на населението; 2) ограничен е обхвата на задължителните регулирани параметри; 3) няма изискване за всеобхватен и единен мониторинг на замърсяването с електромагнитни полета; 4) липсва обща интегрирана оценка на електромагнитното замърсяване и на унифицираната комуникационна система при управлението на риска.

Пожелавайки приятно четене на одобрените и публикувани в настоящия брой статии, бих искал да отправя предварителна покана за участие в 6-та международна конференция по Екологично инженерство и опазване на околната среда, която ще се проведе на 5-7 юни 2019 г. в гр. Бургас. Повече информация ще публикуваме в следващия брой.

09.10.2018
София

чл.-кор. Христо Найденски, двмн
Главен редактор